

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת ויגש ♦ ז' טבת תשע"ו

עלון 179

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

מבוך הקנאה והשנאה

"אלכה ואראנו בטרם אמות" [בראשית מ"ה כ"ח]

כמה פעמים מוצאים אנו את עצמנו במציאות בה נפגעים אנו מאדם זה או אחר. ולעיתים, הפוגע הוא קרוב משפחה ואז הכאב גדול יותר ועוצמות הרגש עוברות כל גבול ומידה, ועולה מקרבנו זעקה כנגד העוולה שנעשתה דווקא על ידי האוהב שציפיותינו ממנו הייתה אחרת. וכבר נאמר "נאמנים פצעי אוהב ונעתרות נשיקות שונא" [משלי כ"ז]. ובשל מידה רעה שעדיין לא טופלה ביד אמונה ובהחלטיות, נתפרדה החבילה, ונוצר נתק בתוך המשפחה, "וכדי בזיון וקצף". [אסתר א]. והחמור מכך שכאשר יש מי שמנסה לעשות שלום בין הניצים, נתקל הוא בחומה בצורה, והשנאה ל"ע עוברת מדור לדור, עד אשר נתקיים הפסוק: "וְאָמַר הַדּוֹר הָאֲחֵרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם מָה חָרִי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה" [דברים כט כא].

והיאך הדרך לצאת ממבוך הקנאה והשנאה הזו?

בספר בראשית [פרק כ"ז] מצינו נאמר "בְּעֵבֹר תִּבְרַכְךָ נַפְשֵׁי בְטָרִם אָמוֹת", ובפרשת השבוע [פרק מ"ה] נאמר "וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי אֱלֹכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְטָרִם אָמוֹת". ובהתבוננות, בשני פסוקים אלו יצחק ויעקב שרויים בצער. יצחק בצער גידול בנים עם עשו, ויעקב בצער יוסף. אך אבותינו הקדושים אינם ממתנינים ליום בוא יעלה רצון לעשות שלום בין הניצים, אלא פועלים בעצמם על מנת לסגור מעגל, למחול ולסלוח, והוא באשר יום המיתה של האדם קרב בכל רגע, ויום הדין בו יעמוד לפני הבורא יתברך עומד בפתחו וממתין עליו, כנאמר [בבלי שבת קנג, א]: "שוב יום אחד לפני מיתתך. שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם יודע איזהו יום ימות? - אמר להן: וכל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה.

על כן יהיה מי שבחלקו נפל דבר רע זה ללכת בדרכי אבותינו ויעשה ככל אשר לאל ידו להשלים ולמחול, טרם יבוא יומו ויהיה בחסרון, כנאמר "אלכה ואראנו בטרם אמות", ואזי לא תהיה בידי תשובה על חסרון זה. והמקום ב"ה, יברכנו בברכת השלום האהבה והאחדות אכ"ר.

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

עם עיקש תתפל

לפעמים הויכוח הוא על בסיס קנטרני: המנצח הוא לא זה שמשכנע יותר, אלא זה שמצליח לעקוץ וללגלג; ויכוח כזה נערך בפני "קהל", ותגובותיו הן ה"מאשרות" אם הטיעון "הגיוני" אם לא. ויכוח כזה כדאי להיכנס אליו רק אם אמנם חריף לשון הנך ורק כאשר שתיקתך תתפרש ככישלון עמדתך - אך גם הנכנס לויכוח כזה צריך לדעת כי אין בו חיוב, ותועלתו רק בהשתקת מתגרה. לויכוח כזה כללים משלו: נוח בו להעביר לזולת את שהוא דורש ממך: אתה נדרש להוכיח את צדקתך - יוכיח הזולת את צדקתו; אתה נדרש להראות מדוע דבר פלוני טוב, יוכיח הזולת מדוע הוא רע. אבל, כאמור, ויכוח כזה אינו מקרב לבבות, ואינו משנה עמדות. הוא בדרך-הכל בידור לצופים בו, והוא גורם לעוינות ולניכור בין חברים.

שו"ת צבא ומלחמה – הרה"ג דב ליאור

שאלה:

בעניין הירא מהעבירות שבידו שפטור ממלחמת רשות, מה בדיוק העניין שהוא משתחרר, הרי אם הוא יהיה צריך למות הוא ימות בכל מקרה? האם זה רק בשביל שלא יוכל לתפקד מרוב פחד במלחמה? כי ראיתי בשפתי חכמים על רש"י ששלושת הקבוצות האחרות שמשתחררות יש דעה שזה בשביל לכסות על הירא מהעבירות.

תשובה:

היות וזה מלחמת רשות, והוא חושש שכניסתו למלחמה תפגע בו, התורה פטרה אותו. כמו שבעל מום פטור ממלחמה, כך גם מי שמפחד. במלחמת חובה זה לא כך, הוא חייב להתגבר ולהתאמץ ולצאת למלחמה, ולא לתת לרגש הפחד לקנן בליבו. אנחנו לא יכולים להחליט על מהלכים על פי חישוב של מה שנגזר על האדם, אנחנו לא יודעים מה נגזר על האדם. אדם באופן טבעי בעולם צריך לנקוט באמצעי זהירות, ולא יאמר אם נגזר עלי למות מה זה משנה היכן אני נמצא, אם אני לא צריך למות אפילו אם אלך בשדה מוקשים לא יקרה לי כלום. לא נכון לעשות שיקול כזה. אסור לאדם לסכן את עצמו סתם, ואם הוא מפחד אז התורה פטרה אותו. ואם הוא לא מפחד, שיצא למלחמה.

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"אהבת הבריות צריכה להיות חיה בלב ובנשמה, אהבת כל האדם בייחוד, ואהבת כל העמים כולם, חפץ עילויים ותקומתם החומרית והרוחנית... תכונה זו היא שמסגלת את רוחא דמלכא משיחא לחול על ישראל..."
(מוסר אביך, עמ' נ"ז)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות